

■ Orjinal Makale

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Genital Siğillerin Önemi ile İlgili Bilgi Düzeyi

Pamukkale University Medical Students' Level of Knowledge about Importance of Genital Warts

Hülya CENK^{1*} , Meryem Nur EGELİ² , Sude TAŞ² , Sultan YAŞAR² , Zeynep Nur DİK² , Şule GÖKŞİN¹ , Hande ŞENOL³

¹Pamukkale Üniversitesi, Dermatoloji Anabilim Dalı, Denizli/TÜRKİYE

²Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Denizli/TÜRKİYE

³Pamukkale Üniversitesi, Biyoistatistik Anabilim Dalı, Denizli/TÜRKİYE

Öz

Amaç: Genital insan papilloma virüs (human papilloma virus, HPV) enfeksiyonu, dünyada en sık görülen cinsel yolla bulaşan enfeksiyondur. Basit genital siğillerin yanında, başta servikal kanser olmak üzere, anal, penil, oral kanserlerle ilişkili olduğu bilinmektedir. Önlenabilir bir hastalık olan serviks kanseri gelişiminden kaçınmak için toplumun bilgi seviyesinin artırılması büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle Pamukkale Üniversitesi tıp fakültesi öğrencilerinin genital siğillerin önemi ile ilgili bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi ve mevcut bilgi seviyelerinin artırılması planlandı.

Gereç ve Yöntemler: Pamukkale Üniversitesi tıp fakültesi öğrencileri gönüllülük esasına dayalı olarak, 30 adet kapalı uçlu soru içeren anketi yanıtladılar. Anket formu Google Forms kullanılarak internet ortamında oluşturuldu. Anket soruları, HPV bulaş yolu ve seyri, bulaş riskini artıran durumlar, bulaş sonrası önlemler, HPV ile ilişkili hastalıklar ve HPV aşısıyla ilgili bilgi düzeyinin değerlendirmek amacıyla ve mevcut bilgilerini artıracak şekilde soruldu (Örneğin; HPV'nin deride, ağız içinde, anal kanalda, vajinada, rahim ağzında siğillere ve/ veya kötü huylu oluşumlara sebep olabileceğini biliyor musunuz?). Anketi yanıtladıktan sonra, öğrencilere konu ile ilgili mevcut bilgilerinin artıp artmadığı soruldu.

Bulgular: Çalışmaya 808 tıp fakültesi öğrencisi katıldı. Öğrencilerin %85'i HPV ve genital siğillerle ilgili bilgisini belirtti. Yüzde 70'i HPV ve servikal kanserin ilişkili olduğunu biliyordu. Öğrencilerin yüzde 52,2'si (erkek öğrencilerin %21,7'si), anal enfeksiyon ve malignitelerin erkeklerle cinsel teması olan erkeklerde daha sık görüldüğünü biliyordu. Yüzde 74'ü HPV aşısını duymuştu, aşığı duyanların çoğunun okul ya da derslerden (%57,5'si) bilgi edindiği öğrenildi. Öğrencilerin çoğu, hem kendileri hem çocukları için, aşılamaya (%79,5) ve yaşa uygun cinsel eğitim verilmesini (%97) istiyordu. Anket sorularını yanıtladıktan sonra, HPV ile ilgili bilgim var diyen %85 kişiden, %75,4'ünün bilgisinin arttığı, tüm öğrencilerin ise %90,1'inin bilgisinin istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde arttığı tespit edildi (p:0,001).

Sonuç: Tıp fakültesi öğrencilerinin bilgileri genel olarak yeterli gibi görünse de, aşı hakkında ve HPV'nin serviks kanseri ve diğer malignitelerle de ilişkili olabileceği konusunda öğrencilerin yarısına yakın bir kısmının bilgisinin olmadığı görüldü. Sonuç olarak tıp fakültesi öğrencilerinin dahi henüz yeterince bilgi sahibi olamadığı HPV ve ilişkili malign hastalıklar, toplum sağlığını tehdit etmeye devam etmektedir. Bu nedenle, bireylerin kendilerini, partnerlerini ve çocuklarını başta servikal kanser olmak üzere olası diğer malignitelerden koruyabilecek şansa sahip olabilmeleri için, eğitim ve aşının teşvik edilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Anahtar kelimeler: Genital siğiller; serviks kanseri; insan papillomavirüs; bilgi düzeyi; tıp öğrencileri

Sorumlu Yazar*: Hülya CENK, Pamukkale Üniversitesi, Dermatoloji Anabilim Dalı, Denizli/TÜRKİYE

E-posta: hullya86@msn.com

ORCID: 0000-0003-4871-6342

Gönderim: 21.01.2022 kabul: 22.03.2022

Doi: 10.18663/tjcl.1060991

Abstract

Aim: Genital human papillomavirus (HPV) is the most common sexually transmitted infection worldwide. Besides common genital warts, it is also associated with cervical, anal, penile, and oral cancers. It is important to increase the knowledge level of society to prevent the development of cervical cancer, which is an avoidable disease. Therefore, we aimed to evaluate Pamukkale University medical students' knowledge level about the importance of genital warts and to increase their current knowledge.

Material and Methods: A questionnaire composed of 30 closed-ended questions was fulfilled by medical students in the Pamukkale University Faculty of Medicine. The questionnaire was applied by using Google Forms. The questions were asked for evaluating their knowledge on viral transmission, risky sexual behaviors, required measurements, HPV-related diseases, and vaccination in an informative manner (e.g., do you know that HPV can cause warts and/or malignant lesions on the skin, in the oral cavity, anal or vaginal canal and cervix uteri?). After completing the questionnaire, they were asked whether their knowledge was increased or not.

Results: The study included 808 medical students. Most of the students (85%) stated that they knew about HPV and genital warts. Seventy percent of them knew the relationship between HPV and cervical cancer, also, 52.2% of the students (21.7% of the male students) knew that anal infections and malignancies were seen more common in men who have sex with men. Seventy-four percent of them had heard about the vaccine, mostly from school or classes (57.5%). Mostly, they approved being vaccinated (79.5%) and educated on sex-related issues in an age-dependent manner (97%) for themselves and their children. After completing the questionnaire, 75.4% out of the students who thought that they had known about HPV (85%) declared that their knowledge increased. Totally 90,1% of all students had increased knowledge at the end of the questionnaire, which was statistically significant (p:0.001).

Conclusion: Although the knowledge of the medical students seems to be generally sufficient, it was seen that nearly half of them did not know about the vaccine and the relationship between HPV, cervical cancer, and other malignities. As a result, HPV and related malignant diseases, which are known inadequately even by medical students, continue to threaten public health. Thus, we think that education and vaccination should be encouraged so that individuals can have a chance to protect themselves, their partners, and their children from cervical cancer and other possible malignities.

Keywords: Genital warts; cervical cancer; human papillomavirus; level of knowledge, medical students

Giriş

Siğil etkeni olarak bilinen insan papilloma virüs (Human papilloma virüs, HPV), epiteliyal hücrelere tropizm gösteren bir DNA virüsüdür [1, 2]. Genital HPV enfeksiyonu, dünyada en sık görülen cinsel yolla bulaşan enfeksiyondur ve cinsel aktif erişkinlerin, hayat boyu bir kez HPV ile enfekte olma ihtimali yaklaşık %75'tir [2]. Çok sayıda cinsel partner ve erken yaşta cinsel ilişki yaşının erken yaşlarda olması bulaş için risk faktörleri arasındadır [1].

HPV enfeksiyonlarının yaklaşık %10-20'si latent seyir gösterir ve anogenital siğillerin yanı sıra, çeşitli invaziv kanserlere neden olabilmektedir [3, 4]. Genital siğillerin büyük çoğunluğunu onkogenik açıdan düşük risk taşıyan HPV türleri oluşturmakla birlikte [5], onkogenik açıdan yüksek riskli tiplerin, anal, servikal, penil, vulvar ve orofaringeal malignitelerden sorumlu olduğu bilinmektedir [1, 4, 6]. Özellikle servikal kanserlerin %99,7'sinin HPV ile ilişkili olduğu gösterilmiştir [7].

Genetik ve yaşam tarzının, persistan enfeksiyon riskini

anamlı olarak artırabildiğini gösteren çalışmalar bulunmakla birlikte [4], HPV aşısıyla genital siğiller ve ilişkili kanserler önlenmektedir [8].

Hembulaşengellemek, hem de bulaş sonrası malignite gelişimi açısından bilinçli bir şekilde kontrollere gitmek, gelişebilecek komplikasyonları önleyeceğinden, HPV enfeksiyonu ile ilgili yeterli bilgi sahibi olunmalıdır. Bu çalışmada, Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin genital siğillerin önemi ile ilgili bilgi, görüş ve tutumlarının değerlendirilmesi ve aynı zamanda bilgi düzeylerinin artırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler

Mayıs ve Temmuz 2021 tarihleri arasında Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesinde okuyan 1424 öğrenciye, öğrencilere ait sosyal medya haberleşme gruplarından ulaşılarak, Google formlar üzerinden oluşturulan 30 adet kapalı uçlu sorudan oluşan anketin online olarak yanıtlanması istendi. Gönüllü olarak anket sorularını yanıtlayan 806 öğrenci çalışmaya dahil edildi.

HPV bulaş yolu ve seyri, bulaş riskini artıran durumlar, bulaş sonrası önlemler, HPV ile ilişkili hastalıklar, tıbbi özgeçmiş, HPV aşısı ve aşı hakkında görüş ve tutumlar, cinsel eğitim tercihleri ile ilgili soruların bulunduğu anket, öğrencilerin genital HPV ile ilgili bilgi düzeylerini artıracak şekilde (örneğin; Siğil virüsünün deride, ağız içinde, anal kanalda, vajinada, rahim ağzında siğillere ve/ veya kötü huylu oluşumlara sebep olabileceğini biliyor musunuz?) tasarlanmıştır ve anketin sonunda mevcut bilgilerinin ne kadar arttığı sorgulanmıştır.

Anket formunun online olarak paylaşılmasından önce Pamukkale Üniversitesi Etik kurulundan 28.05.2021-E.56056 numaralı etik kurur kararıyla onay alındı. Çalışmaya katılan tüm gönüllülerden aydınlatılmış onam formu alındı ve çalışma 1964 Helsinki bildirgesinde ve sonraki uyarlamalarında yer alan etik standartlara uygun bir şekilde yürütüldü.

Veriler SPSS 25.0 (IBM SPSS Statistics 25 software (Armonk, NY: IBM Corp.) paket programıyla analiz edilmiştir. Sürekli değişkenler ortalama \pm standart sapma ve kategorik değişkenler sayı ve yüzde olarak verilmiştir. Sorulara verilen yanıtların dağılımları arasındaki farklılıklar Ki kare analizi ile incelenmiştir. $p < 0.05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular

Çalışmaya katılan 808 tıp fakültesi öğrencisinin %59'u (n=477) kadın, %41'i (n=331)'i erkekti. Kadınların yaş ortalaması 21,64 ($\pm 2,00$), erkeklerin yaş ortalaması 21,83 ($\pm 2,27$) şeklindeydi. Öğrencilerin %19,7'sinin daha önce cinsel birlikteliği olmuştu ve bunların %87,6'sının ilk cinsel ilişki yaşı 18 yaş ve üzeriydi ve ilk cinsel ilişki yaşı 18 altı olan erkeklerin sayısı (%11), kadınlardan (%1,4) fazlaydı. Öğrencilerin, yaş, cinsiyet, sınıf, medeni durum, daha önceki cinsel birliktelik, ilk cinsel birliktelik yaşı, çocuk sahibi olup olmadıkları, HPV hakkındaki bilgileri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Öğrencilerin HPV bulaş yolu ve seyri, bulaş riskini artıran durumlar, bulaş sonrası önlemler, HPV ile ilişkili hastalıklar, malignite riski ve takibi, HPV aşısı ilgili sorulara verdikleri yanıtlar Tablo 2'te gösterilmiştir.

HPV aşısının uygulandığı yaş aralığı dışındaki, bilgi düzeyini belirlemeye yönelik tüm soruların, öğrencilerin %50'sinden fazlası tarafından bilindiği görüldü. Öğrencilerin %75'inden fazlası; ilk cinsel ilişkinin erken yaşlarda olmasının ve cinsel partner sayısının fazla olmasının HPV bulaşma riskini arttırdığını (%82,7), HPV'nin deride, ağız içinde, anal kanalda, vajinada, rahim ağzında siğillere ve/ veya kötü huylu oluşumlara sebep olabileceğini (%83) biliyordu (Tablo 2).

Öğrencilerin %57,5'si HPV aşısını okul ya da derslerden, %10,6'sı sosyal medya/internetten, %4,1'i arkadaş çevresi/ yakın çevreden, %1,7'si aileden öğrendiğini bildirdi (Tablo 2).

Tablo 1. Gönüllülere ait demografik bilgiler

Değişkenler	Sayı	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	477	59,0
Erkek	331	41,0
Total sayı	806	100
Dönem1	165	20,4
Dönem2	154	19,1
Dönem3	116	14,4
Dönem4	144	17,8
Dönem5	125	15,5
Dönem6	104	12,9
Medeni Durum		
Bekar	803	99,4
Evli	5	0,6
Daha önce cinsel birliktelik		
Var	159	19,7
Yok	649	80,3
İlk cinsel birliktelik yaşı		
18 yaş altı	18	2,2
18 yaş üzeri	127	15,7
Çocuk		
Yok	797	98,6
Kız	4	0,5
Erkek	6	0,7
Kız ve Erkek	1	0,1
Siğil virüsü (HPV) ve genital siğiller hakkında bilgi		
Bilgim var	687	85,0
Hiçbir bilgim yok	121	15,0

Öğrencilerin tıbbi özgeçmiş, aşı hakkında görüş ve tutumlar, cinsel eğitim tercihleriyle ilgili bilgiler Tablo 3'te gösterilmiştir.

Kadın gönüllülerin 74'ü (%15,5) daha önce cinsel birliktelik yaşadığını belirtti. Daha önce cinsel birliktelik hikayesi olan kadın gönüllülerin 14'ü (%2,9) Pap smear test için düzenli jinekolojik muayenelere gittiğini belirtti.

Bilgilendirici tarzda yöneltilen anket sorularını yanıtlayan 728 öğrenci (%90,1), anket sonrası mevcut bilgilerinin arttığını, 80 öğrenci (%9,9) ise mevcut bilgilerinin artmadığını belirtti ($p:0,000$). Dönem 1 öğrencilerinin %99,4'ünün, dönem 2 öğrencilerinin 98,1'inin, dönem 3 öğrencilerinin %94,8'inin, dönem 4 öğrencilerinin %85,4'ünün, dönem 5 öğrencilerinin %84'ünün, dönem 6 öğrencilerinin %72,1'inin anket sonrası mevcut bilgilerinin arttığı öğrenildi.

Gönüllülerin %79,5'u HPV aşısının yapılması gerektiğini, %80'den fazlası kız ve erkek çocuklarını aşılatmayı düşündüğünü ya da düşünceğini ve %95'inden fazlası, bulaşıcı siğiller, HPV'ye bağlı kanser gelişimi ve bunun gibi riskler açısından yaş ve cinsiyete göre ayrı ayrı cinsellik ile ilgili eğitim verilmesi gerektiğini ve kendi çocuklarına da cinsel eğitimin uygun yaşlarda verilmesini istediklerini belirtti (Tablo 3).

Tablo 2. Gönüllülerin HPV bulaş yolu ve seyri, bulaş riskini artıran durumlar, bulaş sonrası önlemler, HPV ile ilişkili hastalıklar, malignite riski ve takibi, HPV aşısı ile ilgili sorulara verdikleri yanıtlar

Soru Numarası	Sorular	Yanıtlar	Sayı	Yüzde
BULAŞ YOLU VE SEYİR				
Soru 1	Siğil virüsünün (HPV) temas yoluyla bulaştıktan sonra semptom göstermeden deride ve ağız içi gibi yumuşak dokuda birkaç yıl sessizce, siğile yol açmadan kalabildiğini biliyor musunuz? [9]	Evet Hayır	456 352	56,4 43,6
Soru 2	HPV ile enfekte olunduktan sonra lezyonsuz dönemde dahi bulaştırıcılığın devam ettiğini biliyor musunuz? [10]	Evet Hayır	496 312	61,4 38,6
BULAŞ RİSKİNİ ARTIRAN DURUMLAR				
Soru 3	İlk cinsel ilişkinin erken yaşlarda olmasının ve cinsel partner sayısının fazla olmasının HPV ile enfeksiyon riskini arttırdığını biliyor musunuz? [1]	Evet Hayır	668 140	82,7 17,3
Soru 4	HPV ilişkili anal enfeksiyon ve malignitelerin daha çok erkeklerle cinsel birlikteliği olan erkeklerde görüldüğünü biliyor musunuz? [1]	Evet Hayır	422 386	52,2 47,8
KORUNMA YOLLARI				
Soru 5	Kondom ile korunmanın siğil bulaşını engellemeyeceğini fakat azaltabileceğini biliyor musunuz? [11]	Evet Hayır	569 239	70,4 29,6
Soru 6	Diğer kondom dışı korunma yöntemlerinin siğil bulaşını engellemeyeceğini biliyor musunuz?	Evet Hayır	578 230	71,5 28,5
BULAŞ SONRASI ÖNLEMLER İLE İLGİLİ BİLGİ				
Soru 7	Genital bölgesinde siğil olan bir insanın cinsel yolla bulaşan diğer hastalıklar (sifilis, HIV/AIDS, hepatit virüsleri, uyuz, molluskum, kasık biti) açısından taranması gerektiğini biliyor musunuz? [10]	Evet Hayır	587 221	72,6 27,4
Soru 8	Özellikle erkekte genital siğil tespit edildiğinde, kişinin kendisinin eşini ya da cinsel partnerlerini tarama amaçlı muayeneye gitmesi konusunda uarması gerektiğini biliyor muydunuz? [10]	Evet Hayır	665 143	82,3 17,7
KOMPLİKASYONLAR				
Soru 9	HPV'nin deride, ağız içinde, anal kanalda, vajinada, rahim ağzında siğillere ve/veya kötü huylu oluşumlara sebep olabileceğini biliyor musunuz? [1, 4, 12]	Evet Hayır	671 137	83 17
MALİGNİTE RİSKİ VE TAKİBİ İLE İLGİLİ BİLGİ				
Soru 10	HPV tiplerinin kanser gelişimi açısından düşük ve yüksek riskli olarak gruplandırıldığını biliyor musunuz? [9]	Evet Hayır	530 278	65,5 34,4
Soru 11	Yüksek riskli HPV tiplerinin rahim ağzı kanserine neden olduğunu biliyor musunuz? [9]	Evet Hayır	556 242	70 30
Soru 12	Rahim ağzı kanserlerinin hemen hemen hepsinin HPV ile ilişkili olduğunu biliyor musunuz? [13]	Evet Hayır	511 297	63,2 36,8
Soru 13	HPV enfeksiyonunun ait bulguların rahim ağzından bakılan yayma (Pap smear test) kontrolleriyle erken dönemde tespit edilebildiğini ve virüsün tiplendirilebildiğini biliyor musunuz? [10]	Evet Hayır	560 248	69,3 30,7
AŞI İLE İLGİLİ BİLGİ				
Soru 14	HPV aşısını daha önce hiç duydunuz mu?	Evet Hayır	598 210	74 26
Soru 15	HPV aşısını nereden duydunuz?	Okul/Ders Sosyal medya/ İnternet Arkadaş çevresi/ Yakın çevre Aile	465 86 33 14	57,5 10,6 4,1 1,7
Soru 15	HPV aşısı ile hem siğillerin hem de HPV ilişkili kanserlerin büyük oranda önlenebileceğini biliyor musunuz? [9]	Evet Hayır	557 251	68,9 31,1
Soru 16	HPV aşısının etkinliğinin yüksek olması için 9-26 yaş aralığında uygulanması gerektiğini biliyor musunuz? [14]	Evet Hayır	382 426	47,3 52,7
BİLGİ DÜZEYİ				
		Arttı Artmadı	728 80	90,1 9,9

Tablo 3. Öğrencilerin tıbbi özgeçmiş, aşı hakkında görüş ve tutumlar, cinsel eğitim tercihleriyle ilgili bilgiler

TIBBİ ÖZGEÇMİŞ ve AŞI İLE İLGİLİ TERCİHLER				
Soru 1	Düzenli jinekolojik muayenelere (rahim ağzı kontrolü ve Pap smear test için) gidiyor musunuz?	Evet	73	9,0
		Hayır	735	91,0
Soru 2	HPV aşısının yaptırılması gerektiğini düşünüyor musunuz?	Evet	642	79,5
		Hayır	16	1,98
		Kararsızım	150	18,56
Soru 3	Erkek çocuğunuzu aşılatmayı düşünür müsünüz/ düşünür müydünüz?	Evet	656	81,2
		Hayır	19	2,4
		Kararsızım	133	16,5
Soru 4	Kız çocuğunuzu aşılatmayı düşünür müsünüz/ düşünür müydünüz?	Evet	706	87,4
		Hayır	12	1,5
		Kararsızım	90	11,1
CİNSEL EĞİTİM TERCİHLERİ				
Soru 5	Bulaşıcı siğiller, HPV'ye bağlı kanser gelişimi ve bunun gibi riskler açısından yaş ve cinsiyete göre ayrı ayrı cinsellik ile ilgili eğitim verilmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?	Evet	775	95,9
		Hayır	6	0,7
		Kararsızım	27	3,3
Soru 6	Çocuğunuza bu konuları da içeren cinsel eğitimin uygun yaşlarda verilmesini ister misiniz/ ister miydiniz?	Evet	784	97,0
		Hayır	6	0,7
		Kararsızım	18	2,2

Tartışma

Dünya sağlık örgütü 2020 yılı verilerine göre; dünyada 20-64 yaş arası kadınlarda, serviks kanserine bağlı ölümler, malignitelere bağlı ölümler arasında meme kanserinden sonra 2. sırada gelmektedir ve malignitelere bağlı ölümlerin %12,7'si serviks kanseri kaynaklıdır [15]. Türkiye'de aynı yaş aralığındaki kadınlarda, servikal kansere bağlı ölüm, diğer malignitelere bağlı ölümler (% 3,6) içinde ilk 10 ölüm sebebi arasında yer almaktadır [16].

Bu kadar ağır sonuçları olan serviks kanseri aslında önlenilebilir bir hastalıktır [11, 17]. Özellikle üniversite dönemindeki öğrencilerin HPV enfeksiyonu ve komplikasyonları açısından risk altında olması nedeniyle [18], bu kitlenin genital HPV ve ilişkili maligniteler açısından bilgili ve dikkatli olmaları gerekmektedir.

Pamukkale üniversitesi tıp fakültesi öğrencileri dahil edilerek yapılan çalışmamızda öğrencilerin %85'i HPV ve genital siğiller ile ilgili bilgisi olduğunu belirtti %55'ten fazlasının latent seyir, %60'tan fazlasının latent seyir esnasında bulaştırmacılığın devam ettiğine dair bilgileri vardı. Yüzde 80'inden fazlası bulaş riskini artıran faktörlerle ilgili, %70'ten fazlası kondomun kısmi koruyuculuğu ile ilgili bilgi sahibiydi. HPV bulaş yolları ile ilgili çoğu öğrencinin bilgi sahibi olduğu fakat enfeksiyonun latent seyri ve bulaştırmacılık süresi ile ilgili bilgilerinin göreceli olarak daha düşük olması nedeniyle, bu konudaki teorik bilgilerinin artırılması gerektiği düşünüldü.

Beş yüz elli altı gönüllü (%70), serviks kanserlerinin büyük çoğunluğunun HPV ile ilişkili olduğunu biliyordu. Keskin kurt

ve arkadaşlarının 2014 yılında 488 tıp fakültesi öğrencisini dahil ederek yaptıkları çalışmada ise bu oran %55'ken [19], Yılmaz ve arkadaşlarının 2021 yılında 600 yetişkinle yaptıkları bir çalışmada bu oran %62,7 olarak belirlenmişti [20]. Bu durum, yıllar içinde giderek farkındalığın artmış olabileceğini ve öğrencilerin bilgi düzeyinin şehirler ya da üniversiteler arasında değişkenlik gösterebileceğini düşündürmüştür.

Yüzde 70 oranında öğrencinin serviks kanseri ve HPV arasındaki ilişkiyi bilmesine karşın, sadece %52,2'si (erkek öğrencilerinse %21,7'si), anal enfeksiyon ve malignitelerin erkeklerle cinsel teması olan erkeklerde daha sık görüldüğünü biliyordu. Böylece, HPV enfeksiyonunun yalnızca kadınlar için değil, erkekler için de malign potansiyel oluşturduğunu bilen öğrenci sayısının, göreceli olarak oldukça düşük olduğu görüldü. Tıp fakültesi öğrencilerinin dahi yeterince bilgi sahip olmaması, toplumun bilgi seviyesinin daha düşük olacağına dair öngörü sağlanmıştır. Benzer şekilde bir çalışmada HPV ile penil kanser ilişkisini bilen 18 yaş üstü yetişkinlerin sayısının oldukça düşük (%22,7) olduğu görülmüştür [20]. Bu nedenle, HPV'nin yalnızca servikal değil, penil, anal ve oral malignitelerle de ilişkili olduğu bilgisinin tüm toplumda yaygınlaştırılması hedeflenmelidir.

Aynı zamanda, cinsel yolla bulaşan bir hastalık söz konusu olduğunda, diğer cinsel yolla bulaşan hastalıklar açısından tarama için muayene olunması gerektiğini bildiğini belirten öğrenciler, tüm öğrencilerin %72,6'sını oluşturmaktaydı ve öğrencilerin %82,3'ü (erkeklerin %31,7'si ve kadınların

%50,6'sı), genital siğil tanısı alındığında, özellikle kadın partnerlere servikal muayene açısından bilgi verilmesi gerektiğini biliyordu. Konu ile ilgili özellikle erkek öğrencilerin farkındalığının artmasıyla, HPV ile daha önce enfekte olmamış kadın partnerleri koruyucu yönde önlemler alınabileceğinden, bu konudaki bilgi düzeyinin artırılması gerektiği düşünülüyor.

Öğrencilerin %74'ü HPV aşısını daha önce duyduklarını belirtti. Başlı ve arkadaşlarının 3. ve 4. sınıf hemşirelik bölümü öğrencileri ile 2019 yılında yaptıkları çalışmada bu oranın benzer şekilde olduğu (%75,6) görüldü [21]. Son zamanlarda yapılan bir başka çalışmada prelinik tıp fakültesi öğrencileri dahil çeşitli fakültelerde okuyan öğrencilerin %39,2'si HPV aşısını duymuştu [22]. Bu nedenle sağlık alanında eğitim gören öğrencilerin diğer öğrencilere göre HPV aşısı hakkında daha fazla bilgiye sahip olduğu düşünülüyor.

Çalışmamızda öğrencilerin HPV aşısını en çok okul ya da derslerden (%57,5'si), en az aileden (%1,7'si) öğrendikleri görüldü. Bu nedenle eğitimin, sosyal medya/internet ya da arkadaş/yakın çevreden daha etkili bir bilgilendirme sağladığı düşünülmüştür. Ailesinden aşı ile bilgi edinenlerin oranı en düşük seviyede idi, bu da toplumun bilgilendirilme ihtiyacının oldukça yüksek olduğunu düşündürmüştür.

HPV aşısını duydukları kaynaktan bağımsız olarak, öğrencilerin çoğu tarafından, hem kendileri hem çocukları için, aşılama (%79,5) ve yaşa uygun cinsel eğitimin isteniyor olması (%97) eğitimin önemini vurgulamıştır. Saylam Kurtipek ve ark.larının, dermatoloji polikliniğine herhangi bir sebeple başvuran 18 yaş üstü kadınları dahil ederek yaptıkları çalışmalarında, katılımcıların çoğunun HPV'nin servikal kansere yol açtığını bilmedikleri ve kız çocuklarını aşılamayı düşünenlerin %32'lerinde kaldığı gösterilmiştir. Bu nedenle bilgi seviyesi arttıkça aşılama isteğinin artacağı ön görülmüştür.

Bu çalışmada bireylerin daha güvenli bir güvenli bir cinsel yaşama sahip olabilmeleri için HPV ve ilişkili hastalıklar ile ilgili bilgi sahibi olup olmadıklarını görmeyen yanında bilgilendirici tarzda sorular yönelterek mevcut bilgileri artırılmaya çalışıldı. Kızılca Çakalöz ve arkadaşlarının ebelik okuyan öğrencileri içeren çalışma sonucuna benzer şekilde [23], HPV ile ilgili bilgisini belirten son sınıf öğrencilerinin sayısı (%97,1), 1.sınıf öğrencilerine göre (%62,4) daha yüksekti. Anket sorularını yanıtladıktan sonra, HPV ile ilgili bilgim var diyen %85 kişiden, %75,4'ünün bilgisinin arttığı, tüm öğrencilerin ise %90,1'inin bilgisinin istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde arttığı tespit edildi (p:0,001).

Sonuç

Sonuç olarak tıp fakültesi öğrencilerinin dahi henüz yeterince bilgi sahibi olamadığı HPV ve ilişkili malign hastalıklar, toplum sağlığını tehdit etmeye devam etmektedir. HPV aşısı zorunlu aşılar listesinde yer almadığından ve bireyler aileden ya da diğer kaynaklardan yeterli bilgi alamadıklarından, cinsel temasın en başından itibaren risk altında bulunmaktadır. Bireylerin kendilerini, partnerlerini ve çocuklarını başta servikal kanser olmak üzere olası diğer malignitelerden koruyabilecek şansa sahip olabilmeleri için, eğitim, yeterli düzeyde bilgilendirme ve aşının teşvik edilmesi gerekmektedir.

Maddi destek ve çıkar ilişkisi

Çalışmayı maddi olarak destekleyen kişi/kuruluş yoktur ve yazarların herhangi bir çıkar dayalı ilişkisi yoktur.

Kaynaklar

1. Magalhães GM, Vieira ÉC, Garcia LC, De Carvalho-Leite MLR, Guedes ACM, Araújo MG. Update on human papilloma virus - part I: epidemiology, pathogenesis, and clinical spectrum. *An Bras Dermatol* 2021; 96: 1-16.
2. Acer E, Saraçoğlu ZN. Human Papilloma Virüs Enfeksiyonları. Saraçoğlu ZN, editör. İçinde: *Derinin Viral Hastalıkları*. 1.baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri Basımevi 2019: 1-11.
3. Brianti P, De Flammoneis E, Mercuri SR. Review of HPV-related diseases and cancers. *New Microbiol* 2017; 40: 80-5.
4. Shanmugasundaram S, You J. Targeting Persistent Human Papillomavirus Infection. *Viruses* 2017; 9: 229.
5. Gunter J. Genital and perianal warts: new treatment opportunities for human papillomavirus infection. *Am J Obstet Gynecol* 2003; 189: 3-11.
6. Hu Z, Ma D. The precision prevention and therapy of HPV-related cervical cancer: new concepts and clinical implications. *Cancer Med* 2018; 7: 5217-36.
7. Walboomers JM, Jacobs MV, Manos MM ve ark. Human papillomavirus is a necessary cause of invasive cervical cancer worldwide. *J Pathol* 1999; 189: 12-9.
8. Barton S, Wakefield V, O'Mahony C, Edwards S. Effectiveness of topical and ablative therapies in treatment of anogenital warts: a systematic review and network meta-analysis. *BMJ Open* 2019; 9: 027765.
9. Dunne EF, Park IU. HPV and HPV-associated diseases. *Infect Dis Clin North Am* 2013; 27: 765-78.

10. Workowski KA, Bolan GA. Centers for Disease Control and Prevention. Sexually transmitted diseases treatment guidelines, 2015. *MMWR Recomm Rep* 2015; 64(RR-03): 1-137. Erratum in: *MMWR Recomm Rep* 2015; 64: 924.
11. D'Urso J, Thompson-Robinson M, Chandler S. HPV knowledge and behaviors of black college students at a historically black university. *J Am Coll Health* 2007; 56: 159-63.
12. Erbaydar N, Çilingiroğlu N, Keskin C, et al Human Papilloma Virus Aşısı Bir Üniversite Hastanesi Hemşireleri İçin Ne İfade Ediyor? *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi* 2016; 3: 16-27.
13. https://www.cdc.gov/cancer/cervical/basic_info/risk_factors.htm. Ulaşım tarihi: 03.01.2022
14. https://www.cdc.gov/cancer/cervical/basic_info/prevention.htm. Ulaşım tarihi: 03.01.2022
15. https://gco.iarc.fr/today/online-analysis-pie?v=2020&mode=cancer&mode_population=continents&population=900&populations=900&key=total&sex=2&cancer=39&type=1&statistic=5&prevalence=0&population_group=0&ages_group%5B%5D=4&ages_group%5B%5D=12&nb_items=7&group_cancer=1&include_nmsc=1&include_nmsc_other=1&half_pie=0&donut=0. Ulaşım tarihi: 03.01.2022
16. https://gco.iarc.fr/today/online-analysis-pie?v=2020&mode=cancer&mode_population=continents&population=900&populations=792&key=total&sex=2&cancer=39&type=1&statistic=5&prevalence=0&population_group=0&ages_group%5B%5D=4&ages_group%5B%5D=12&nb_items=10&group_cancer=1&include_nmsc=1&include_nmsc_other=1&half_pie=0&donut=0. Ulaşım tarihi: 03.01.2022
17. Kurtipek GS, Cihan FG, Ataseven A, Özer İ, Turhan ZC. On Sekiz Yaş Üzeri Kadınların Genital Verru, Servikal Kanseri ve Human Papilloma Virüs Aşısı Hakkında Bilgi, Tutum ve Davranışları *Türk J Dermatol* 2016; 10: 105-9.
18. Kunt İşgüder Ç, Oktay G, Yılmaz Doğru H ve ark. Sağlık yüksek okulu öğrencilerinin HPV aşısı bilgi düzeyinin değerlendirilmesi. *J Contemp Med* 2017; 7: 1-7.
19. Keskin Kurt R, Karateke A, Erdem M ve ark. Human Papilloma Virus and HPV vaccine knowledge among Mustafa Kemal University Medical Students. *Acta Medica Anatolia* 2014; 2: 37-41.
20. Yılmaz B, Hat BN, Yürekli Y, Oskay Ü. Genç Erişkinlerin Human Papilloma Virüs (HPV) ve HPV Aşısına İlişkin Bilgi ve Görüşleri: Kesitsel Bir Çalışma. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* 2021; 7: 138-48.
21. Başlı M, Aksu H, Toptaş B. Bir üniversitede öğrenim gören sağlık yüksekokulu öğrencilerinin human papilloma virüs ve HPV aşısı ile ilgili bilgi ve görüşleri. *Ankara Sağlık Bilimleri Derg* 2019; 8: 1-17.
22. Turhan Çakır A ve ark. Üniversite öğrencilerinin HPV, HPV tarama testi ve HPV aşısına ilişkin bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi: Kesitsel bir çalışma. *Med J West Black Sea* 2021; 5: 472-80.
23. Kızılca Çakaloz D, Öztürk G, Çoban A, Karaçam Z. Ebelik öğrencilerinin servikal kanser ve hpv aşısı hakkında bilgi ve düşüncelerinin belirlenmesi. *ADÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi* 2018; 2: 55-64.